

Sairaalassa ja terveyskeskuksessa otettujen näytteiden toimittaminen laboratorioon 7.3.2022

Näytteiden ottaminen sairaalassa ja terveyskeskuksessa sekä otettujen näytteiden toimittaminen laboratorioon

Ennen näytteenottoa

- Tarkista, että näytteenottovälineet ja näyteputket ovat näytteenottokelpoisia ja käyttämättömiä.
  - o Ne säilytetään ohjeiden mukaisissa lämpötiloissa suoralta auringonvalolta suojattuna.
  - o Niissä on vanhenemispäivämäärä, jonka jälkeen niitä ei voida käyttää.
  - o Käyttökelpoisuuden tarkistamiselle tietyin väliajoin on hyvä luoda yksikkökohtaiset käytännöt!
- Tulosta tai kirjoita näytetarrat ennen näytteenottoa. Näytetarrassa on oltava
  - o Potilaan nimi ja henkilötunnus
  - o Näytteenottoaika (päivämäärä ja kellonaika)
  - o Pyytävä yksikkö
  - o Halutut tutkimukset
- Varmista, että pyyntö on tehty sähköiseen järjestelmään.

Näytteenotto ja potilaan tunnistaminen

- Katso tutkimuskohtaiset näytteenotto-ohjeet ohjekirjasta (www.islab.fi/Ohjekirja).
- Tunnista potilas kysymällä (tai katso rannekkeesta) häneltä henkilötiedot (nimi ja henkilötunnus) juuri ennen näytteenottoa ja vertaa tietoja tarran tietoihin.
  - o Jos otat verensiirtoserologisia näytteitä (B-Vr+VrAb, P-VrAb-O, B-XKoeN ja B-VRAbTu1), katso erillinen ohje.
- Merkitse näyteastia näytetarralla välittömästi näytteenoton yhteydessä. Älä kuljeta nimettömiä putkia pois potilaan viereltä. Laboratorio ei ota vastaan näytteitä, joissa ei ole potilaan henkilötietoja.
- Merkitse kiireelliset näytteet laboratorion saadun ohjeen mukaan.

Näytteiden toimittaminen laboratorioon

- Näytteiden säilyttäminen ja toimittaminen laboratorioon säilyvyysajan puitteissa on yksi kriittisistä tekijöistä, jotka vaikuttavat näytteen laatuun ja siten tulosten luotettavuuteen.
- Toimita näytteet laboratorioon mahdollisimman nopeasti näytteenoton jälkeen niin, että ne säilyvät analysointikelpoisina.
  - o Näytteen säilyvyyden mukaiset vaatimukset (lämpötila ja säilyvyysaika) on kerrottu ohjekirjassa (www.islab.fi/Ohjekirja).
- Näytteet tulee pakata niin, että näyteastiat eivät vahingoitu tai rikkoudu. Erityisesti on huomioitava, että näyteastiat ovat tiiviisti kiinni eivätkä pääse vuotamaan.
- Pakkaa näytteet ja toimita ne laboratorioon niin, että sivulliset eivät pääse näkemään näyteastioissa olevia potilaan tunnistetietoja.
- Jätä näytteet laboratoriossa sovittuun paikkaan.
- Jos näytteenotossa on ollut jotain poikkeavaa, toimita näytteiden mukana myös se tieto.
- Ilmoita kiireellisistä näytteistä sovittulla tavalla.
- Lähetettäessä näytteitä putkipostilla, toimi annettujen paikallisten ohjeiden mukaisesti.